15
Omgang met productiemiddelen in de aanbesteding van de nieuwe concessies voor de Friese Waddenveren

Omgang met productiemiddelen in de aanbesteding van de nieuwe concessies voor de Friese Waddenveren

Aan de orde is het **tweeminutendebat Omgang met productiemiddelen in de aanbesteding van de nieuwe concessies voor de Friese Waddenveren (23645, nr. 884)**.

De **voorzitter**:
Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het tweeminutendebat Omgang met productiemiddelen in de aanbesteding van de nieuwe concessies voor de Friese Waddenveren. Ik heet de leden van de Kamer van harte welkom. Ik heet de staatssecretaris in vak K van harte welkom. Ik ga als eerste het woord geven aan mevrouw Wendel voor een interruptie. Gaat uw gang.

Mevrouw **Wendel** (VVD):
Ik wil heel graag toestemming vragen om mee te mogen doen aan dit debat.

De **voorzitter**:
Ik heb een heuglijke mededeling, want u staat gewoon op de lijst. Dus dubbel feest: u heeft erom gevraagd en u staat erop. Dan gaan wij nu niet luisteren naar mevrouw Van der Plas, maar naar mevrouw Wiersma, die spreekt namens de fractie van BBB.

Mevrouw **Wiersma** (BBB):
Dank voorzitter. Ik ga snel, want ik heb twee moties en een verzoek om een toezegging.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de nieuwe concessies voor de Friese Waddenveren begin 2029 moeten ingaan;

constaterende dat voor inschrijvers duidelijkheid over de kosten van noodzakelijke productiemiddelen, zoals schepen, havenfaciliteiten, gebruiksvergoedingen en eventuele opstallen, van groot belang is voor een reële en eerlijke inschrijving;

overwegende dat onzekerheid over deze kosten kan leiden tot risico-opslagen, strategisch biedgedrag of ongelijkheid tussen inschrijvers;

overwegende dat de veerverbindingen naar de Friese Waddeneilanden een publieke levensader zijn voor bewoners, ondernemers en bezoekers;

verzoekt de regering te borgen dat inschrijvers vóór het indienen van hun eerste inschrijving beschikken over een volledig en controleerbaar kostenbeeld van alle noodzakelijke productiemiddelen die voor de uitvoering van de concessies nodig zijn, en de Kamer hierover te informeren zodra dit kostenbeeld beschikbaar is,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Wiersma.

Zij krijgt nr. 901 (23645).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het goederenvervoer naar de Friese Waddeneilanden in de nieuwe concessies wordt gefaciliteerd, maar dat de tarieven daarvoor volgens de regering in de kern een marktaangelegenheid zijn;

overwegende dat eilandbewoners en ondernemers afhankelijk zijn van betrouwbare en betaalbare bevoorrading;

overwegende dat kostenstijgingen in het goederenvervoer kunnen doorwerken in onder meer boodschappen, bouwmaterialen, bevoorrading en ondernemerschap op de eilanden;

overwegende dat de Waddenveren geen gewone marktverbinding zijn, maar een publieke levensader voor de eilanden;

verzoekt de regering voorafgaand aan de gunning van de nieuwe concessies in kaart te brengen hoe kostenontwikkelingen in het goederenvervoer kunnen doorwerken voor bewoners en ondernemers op de Friese Waddeneilanden, en daarbij te bezien welke waarborgen mogelijk zijn om te voorkomen dat zij hierdoor onevenredig worden geraakt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Wiersma.

Zij krijgt nr. 902 (23645).

Mevrouw **Wiersma** (BBB):
Kan de staatssecretaris toezeggen dat zij zich ervoor inspant dat de bereikbaarheid van Ameland tijdens de komende donkerperiode gewaarborgd blijft, gelet op het feit dat het ecologisch onderzoek naar de watertaxi pas op 11 juni 2026 is gestart? Kan zij uiterlijk 31 augustus 2026 duidelijkheid geven aan de Kamer over de maatregelen die worden genomen, zodat inwoners, ondernemers en hulpdiensten niet opnieuw worden geconfronteerd met onzekerheid over de bereikbaarheid van het eiland?

De **voorzitter**:
Dank u wel. Wij gaan luisteren naar de heer Grinwis, die spreekt namens de fractie van de ChristenUnie.

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):
Voorzitter, dank u wel. Volgens mij zijn we als Kamerleden vanavond behoorlijk eensgeestes, want mijn motie sluit bijvoorbeeld behoorlijk aan bij de motie van collega Wiersma. Mijn motie luidt als volgt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de waardebepaling van schepen en opstallen aan de wal, alsmede de huurtarieven voor 's Rijks productiemiddelen, cruciaal zijn voor marktpartijen om een aanbieding te kunnen doen;

constaterende dat het kabinet met het openstellen van de aanbesteding deze gegevens nog niet beschikbaar heeft gesteld, maar aangeeft nog steeds met de rederijen hierover in gesprek te zijn;

verzoekt de regering nog deze maand aan te geven wat de status, aard en voortgang van deze gesprekken is, en hoelang deze nog in beslag gaan nemen;

verzoekt de regering om het afhandelen hiervan niet te laten leiden tot vertraging in de concessieverlening,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Grinwis, Vellinga-Beemsterboer, Boelsma-Hoekstra en Wendel.

Zij krijgt nr. 903 (23645).

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):
Voorzitter. Ik heb een tweede motie meegebracht, maar die zal ik niet voordragen. Ik wil wel graag de staatssecretaris op het hart drukken dat het van belang is om niet alleen te focussen op de bereikbaarheid van Ameland tot het einde van de concessieperiode, 2035, maar ook steeds uit te stralen dat het doel is om op de lange termijn, ook na 2035, Ameland minstens zo bereikbaar te houden voor mens en goederen als nu het geval is. Dat is heel belangrijk, want voor je het weet … Er speelt heel veel, er loopt een MIRT-verkenning en er zijn veel onzekerheden. Dus straal dat uit en maak het tot inzet van het beleid, is mijn oproep aan de staatssecretaris.

Tot zover.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan gaan we nu luisteren naar mevrouw Vellinga-Beemsterboer, die spreekt namens de fractie van D66.

Mevrouw **Vellinga-Beemsterboer** (D66):
Dank u wel, voorzitter. Geen motie, maar wel nog een aantal vragen aan de staatssecretaris. Wellicht ten overvloede, maar centraal staat hier de levensader van de Wadden. Voor de eilanden is de verbinding met het vasteland geen luxe, maar een absolute noodzaak voor wonen, werken en zorg. Elke vertraging of onduidelijkheid raakt direct aan het dagelijks leven van de mensen daar. Deze gedachte moet centraal staan in dit hele proces.

We steunen de motie van de heer Grinwis en sluiten ons aan bij zijn vragen over Ameland. Het is van belang dat de regering er nog voor het zomerreces helderheid over geeft waar we precies staan rond de waardebepaling. Komen we eruit met de huidige reders? Hoe zien de tijdlijnen er nu uit? Dat laatste is cruciaal. Het mag niet leiden tot vertraging.

Dan de concessieverlening. Dat is tot nu een ingewikkeld proces geweest dat veel onduidelijkheid, zorgen en onzekerheid meebrengt voor de eilanden. Duur en tijdrovend is het ook. De zeer aannemelijke uitkomst is dat de huidige reders het vervoer blijven verzorgen. Welke lessen worden hier door de staatssecretaris uit getrokken? Is zij nog steeds van mening dat een openbare concessieprocedure de beste manier is om de Waddenveren te organiseren?

Nog even terug naar de centrale gedachte, de levensader. Hoe stuurt het kabinet erop dat menselijkheid en leefbaarheid leidend zijn voor de afwegingen in dit dossier, maar ook in andere Waddendossiers die door Rijkswaterstaat worden gemaakt? Procedures zijn nodig en handig, maar achter elk besluit zitten mensen, reizigers, ondernemers en inwoners. Ik vraag de staatssecretaris om dit niet als bijzaak te behandelen, maar als een wezenlijk onderdeel van de besluitvorming.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan gaan we nu luisteren naar mevrouw Boelsma-Hoekstra. Zij spreekt namens de fractie van het CDA. Gaat uw gang.

Mevrouw **Boelsma-Hoekstra** (CDA):
Voorzitter. Voor de bereikbaarheid van de Waddeneilanden is het cruciaal dat de nieuwe veerconcessie zorgvuldig maar ook op tijd wordt verleend. Marktpartijen moeten dan wel weten waar ze aan toe zijn. De waardebepaling van schepen en opstallen aan de wal en de huurtarieven voor 's Rijks productiemiddelen zijn daarvoor essentieel. Collega Grinwis heeft hier een motie over ingediend, waar wij van harte bij aansluiten. We sluiten ook aan bij de gestelde vragen over de bereikbaarheid van Ameland na 2035.

Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan gaan we tot slot luisteren naar mevrouw Wendel, die op de lijst stond, spreektijd heeft en daar gebruik van gaat maken namens de fractie van de VVD. En ook nog een debuut bij IenW, hoor ik haar zeggen. Ik wens u veel succes. Gaat uw gang.

Mevrouw **Wendel** (VVD):
Dank, voorzitter. Vanuit mij geen motie vandaag, maar wel nog een belangrijke vraag.

Voorzitter. De Friese Waddenveren zijn de levensader van de Waddeneilanden. De veerdiensten zijn vrijwel de enige verbinding tussen de Waddeneilanden en het vasteland, de enige manier voor de eilanders om heen en weer te gaan naar het vasteland, en cruciaal voor de ondernemers op de eilanden. Daarom is het ook zo belangrijk dat een concessie soepel verloopt. De VVD is blij om te horen dat met de nieuwe concessie de tickets dezelfde prijs zullen houden en dat de boten nog steeds minimaal net zo vaak zullen gaan. Via deze weg wil ik de minister echter nog twee zaken meegeven.

Allereerst is het belangrijk dat er tempo in de concessie blijft en dat onduidelijkheid over de waardebepaling van productiemiddelen niet voor vertraging zorgt. Ten tweede. Zorg voor goede communicatie met eilanders, ondernemers op de eilanden en lokale en regionale bestuurders, juist omdat de Friese Waddenveren voor hen van cruciaal belang zijn. Kan de minister dat de VVD toezeggen?

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan zijn we aan het einde gekomen van de termijn van de Kamer. De staatssecretaris heeft aangegeven vijf minuten nodig te hebben voor het opstellen van de appreciaties van de ingediende moties en de beantwoording van de vragen. Ik schors voor vijf minuten.

De vergadering wordt van 19.08 uur tot 19.13 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Ik heropen het debat. Aan de orde is het tweeminutendebat Omgang met productiemiddelen in de aanbesteding van de nieuwe concessies voor de Friese Waddenveren. We zijn toegekomen aan de appreciatie van de ingediende moties en de beantwoording van enkele vragen en ik geef daartoe de staatssecretaris van harte het woord. Gaat uw gang.

Staatssecretaris **Bertram**:
Voorzitter, dank u wel. Ik loop als eerste even de vragen langs. De eerste vraag was van mevrouw Wiersma. Die ging over de bereikbaarheid van Ameland. Ja, het tempo zit erin. Eind september hopen we al de eerste resultaten te hebben en de minister heeft aangegeven dat hij in het commissiedebat van 30 september daarop zal terugkomen.

Dan was er een tweede vraag over Ameland, van de heer Grinwis. Wat ik tegen de heer Grinwis zou willen zeggen, maar ook tegen mevrouw Vellinga en mevrouw Boelsma, is het volgende. Uiteraard is het ook voor departementen, ook voor de minister en voor mij van belang dat bereikbaarheid cruciaal is voor Ameland, dat je dat ook gaat terugzien in de procedures en dat we dat zo zorgvuldig mogelijk doen. U vroeg aan mij, maar waarschijnlijk ook aan de minister, om dat uit te stralen en dat gaan we doen.

Dan was de derde vraag rond: welke lessen, openbare concessie, menselijkheid, leefbaarheid. Het was een vraag van mevrouw Vellinga-Beemsterboer. We zitten natuurlijk nog wel midden in het proces. Dat betekent dat het proces zo zorgvuldig mogelijk, stap voor stap, moet worden afgerond, want je wil dat ook netjes gedaan hebben. Tegelijkertijd ben ik het direct met u eens: bereikbaarheid is een van de belangrijkste elementen waardoor je ook van A naar B kunt. Ik zal dat ongeveer in elk betoog herhalen. Dat geldt hierbij ook. In het hele proces hebben we natuurlijk ook oog voor de menselijkheid en voor de leefbaarheid en dat is zeker geen bijzaak.

Mevrouw Boelsma-Hoekstra heeft de zorgvuldigheid nog eens benadrukt: zorg dat het ook echt netjes gebeurt. Dat gaan we ook zeker doen.

De laatste vraag was van mevrouw Wendel. Wat ik tegen mevrouw Wendel zou willen zeggen, is dit. We zitten midden in het proces. De waardebepaling, de vergoeding van de overige productiemiddelen en de gebruiksvergoeding voor de overige productiemiddelen zijn allemaal in gang gezet. Rond de zomer hopen we dat zo in gang te hebben gezet dat we in tempo het proces door kunnen.

De **voorzitter**:
Dat geeft aanleiding tot één korte vraag van mevrouw Vellinga.

Mevrouw **Vellinga-Beemsterboer** (D66):
Korte vraag, voorzitter. Kan de staatssecretaris toezeggen dat er dan na de concessieverlening ook een uitgebreide evaluatie zal zijn?

Staatssecretaris **Bertram**:
Zeker. Dat kan ik toezeggen. Dan kom ik op de moties.

De motie op stuk nr. 901 geef ik oordeel Kamer. Dat zal u niet verbazen.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 901 krijgt oordeel Kamer.

Staatssecretaris **Bertram**:
De motie op stuk nr. 902 van mevrouw Wiersma moet ik ontraden. Dat is niet omdat het per se qua inhoud iets is wat me helemaal niet aanspreekt, maar omdat kostenontwikkelingen echt van de vervoerders zijn. Dat is niet het onderdeel waar wij als overheid over gaan, dus ik kan daar niet aan voldoen.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 902 wordt ontraden.

Staatssecretaris **Bertram**:
De motie op stuk nr. 903 is oordeel Kamer.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 903 krijgt oordeel Kamer. Hiermee zijn we aan het einde gekomen van dit tweeminutendebat.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:
Wij gaan volgende week dinsdag stemmen over de ingediende moties. Ik schors voor enkele ogenblikken.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.